

בס"ד

How Strong Is Your Arm? Why Do We Pelt The Bar Mitzvah Boy With Candy Bags?

Thursday Night Live

Congregation Ohr Torah

February 18th 2021

Rabbi Sarel Malitzky

1) Aufruf Ends at Hospital After Chosson's Sister Gets Hit

December 3, 2009 10:48 am [14](#)

The sister of a *chosson* in Ashdod will never forget her brother's *aufruf* after she got plunked on the head by candy intended for the *chosson* after his *aliyah*. The popular practice – of throwing individual candies or small bags of candies at a *chosson* – is now being said by some to be too dangerous, especially if too many candies are thrown too hard.

Last *Shabbos*, the *chosson* was called up for his *aliyah* at his *aufruf* in Rovah Gimmel in Ashdod. When *mispallelim* began to throw the *pekelach* and candy, candies began flying in all directions throughout the *shul* and one of them hit the *chosson's* sister squarely on the head and she was knocked out. The girl required medical attention, as onlookers thought she had suffered a concussion. She was taken to the hospital, where she remained for several days for observation.

In the wake of the incident, some have called for a scaling back of the *minhag*, while others in Eretz Yisroel are saying that this was a freak accident and should have no bearing on the age-old custom of throwing sweets and nuts at a *chosson* or *bar mitzvah bochur*.

2) Gabbai Almost Blinded By Aufruf Pekelach

March 25, 2009 4:38 pm

The Crown Heights community is cracking down on sweets after one of the Lubavitcher gabaim, Yosef Losh, was injured this past Shabbos day and almost lost his eyesight. Reb Yosef, who stands on the bimah platform during Krias haTorah in the main shul at Lubavitch World Headquarters in Crown Heights, is often pelted with candies customarily aimed at a nearby chosson. This past Shabbos, One of the candies hit Reb Yosef in the eye, leaving it badly wounded.

An expert in astronomy, Reb Yosef was scheduled to lecture Tuesday and Wednesday in Moscow, Russia, on Birchas Hachammah.

"I can't see in the eye and have to smear ointments," Reb Yosef told COLlive Monday as he departed to his flight.

"It's serious damage and I'm not sure I'm finished with it. The doctor told me that statistically I should be fine. I will have to see a doctor in Moscow too."

Reb Yosef said that he was hit on the white part of his eye, and added that "if it would have hit a little more to the center of the eye – the black part – it would be 'forget it.' It was a miracle."

Gabbaim are considering new regulations for the candies traditionally thrown at auf rufs, Reb Yosef said.

"If a chosson wants an aliyah (in the central Lubavitch minyan), he must give us a deposit of \$100. If someone throws a hard candy at him, he loses the money," Reb Yosef said.

Reb Yosef also suggested that if hard candy is tossed, the Kiddush purchased with Mr. Kratz will be cancelled. "You got to go all the way," Reb Yosef concluded.

Reason #2 to be against the Minhag- כבוד בית הכנסת

3) שולחן ערוך אורח חיים סימן קנא

בתי כנסיות ובתי מדרשות, אין נוהגין בהם קלות ראש כגון: שחוק והתול ושיחה בטילה, ואין אוכלים ושותים בהם ולא מתקשטין בהם ולא מטיילין בהם ולא נכנסים בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים

4) משנה ברורה סימן קנא

קלות ראש - כי הם נקראים מקדש מעט כמו דכתיב ואהי להם למקדש מעט. ובמקדש כתיב ואת מקדשי תיראו שיהא מוראו של השוכן בה עליו וכתב בסמ"ק שבעון קלות ראש בביהכ"נ נהפכין לבית ע"ג ח"ו

Reason #3 to be against the Minhag- ביזוי אוכלין

5) שולחן ערוך אורח חיים סימן קעא

שלא לנהוג בזיון באוכלין, ובו ה' סעיפים

א) עושה אדם צרכיו בפת והני מילי דלא ממאיס ביה, אבל מידי דממאיס ביה, לא; הילכך אין מניחין עליו בשר חי ואין מעבירין עליו כוס מלא, ואין סומכין בו הקערה... ואין זורקין הפת משום בזיון אוכלים; וכשם שאין זורקין את הפת, כך אין זורקין אוכלין הנמאסים ע"י זריקה; אבל מידי דלא ממאיס, כגון אגוזים ורימונים וחבושים, שרי.

Where does this custom come from?

6 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נ עמוד ב

תנו רבנן, ארבעה דברים נאמרו בפת: אין מניחין בשר חי על הפת, ואין מעבירין כוס מלא על הפת, ואין זורקין את הפת, ואין סומכין את הקערה בפת. אמימר ומר זוטרא ורב אשי כרכו ריפתא בהדי הדדי אייתי לקמייהו תמרי ורמוני, שקל מר זוטרא פתק לקמיה דרב אשי דסתנא, אמר ליה: לא סבר לה מר להא דתניא: אין זורקין את האוכלין? - ההיא - בפת תניא. - והתניא: כשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין את האוכלין! - אמר ליה, והתניא: אף על פי שאין זורקין את הפת אבל זורקין את האוכלין! - אלא לא קשיא: הא - במידי דממאס, הא - במידי דלא ממאס. תנו רבנן: ממשיכין יין בצנורות לפני חתן ולפני כלה, וזורקין לפנייהם קליות ואגוזים בימות החמה אבל לא בימות הגשמים, אבל לא גלוסקאות - לא בימות החמה ולא בימות הגשמים

7 רש"י מסכת ברכות דף נ עמוד ב

ממשיכין יין בצנורות - משום סימן טוב, ואין כאן משום בזיון והפסד לפי שמקבלים אותו בראש פי הצנור בכלי

8 מסכתות קטנות מסכת שמחות פרק ח

ג) מבזבזין לפני חתנים ולפני כלות מחרוזות של דגים וחתיכות של בשר בימות החמה, אבל לא בימות הגשמים, ולא חתיכות של דגים מבושלים, ולא כמהין ופטריות, ולא שומשמין, בין בימות החמה בין בימות הגשמים; אבל נוטל הוא בתוך הכף וזורק. כללו של דבר כל שהוא אבד אין מבזבזין לפנייהם

9 שולחן ערוך אורח חיים סימן קעא

ד) ממשיכין יין בצנורות לפני חתן וכלה, והוא שיקבלנו בכלי כפי הצנור וזורקין לפנייהם קליות ואגוזים בימות החמה, שאינם נמאסים; אבל לא בימות הגשמים, מפני שנמאסים; אבל לא גלוסקאות לעולם
ה) הזורקים חטים לפני חתנים, צריך ליזהר שלא יזרקו אלא במקום נקי וגם יכבדו אותו משם, כדי שלא ידרסו עליהם

What's the point?

10 רש"י מסכת ברכות דף נ עמוד ב

ממשיכין יין בצנורות - משום סימן טוב

11 ערוך השולחן אורח חיים סימן קעא

ממשיכין יין בצנורות לפני חתן וכלה כן היה המנהג בזמן הקדמון ואין בזה משום בזיון משקין שעושין זה לסימן טוב כלומר שימשך שלוותן ועושין זה משום שמחת חתן וכלה

What else did they throw at the חתן וכלה? Why?

12) ספר הרוקח הלכות אירוסין ונישואין סימן שנג

ומה שזורקין חיטין סימן הוא שיהו פריין ורביין כחיטין. ומה שזורקין מלח לפי שנא' ברית מלח עולם

13) ספר מהרי"ל (מנהגים) הלכות נישואין

וחוזרים עם האבוקות והכלי זמר ומביאים הכלה וחברותיה. וכאשר תבא עד פתח חצר בה"כ הלך הרב והחשובים והיו מוליכין את החתן לקראת הכלה. והחתן תופש אותה בידו, ובחיבורן יחד זורקין כל העם על גבי ראשן חטין ואומרים פרו ורבו ג"פ

14) ספר אבודרהם ברכת אירוסין ונישואין

מה שנהגו לזרוק חטים לפני החתן והכלה על שם (תה' קמז, יד) השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך משום שלום

15) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף טו עמוד ב

האשה שנתארמלה או שנתגרשה, היא אומרת בתולה נשאתני, והוא אומר לא כי, אלא אלמנה נשאתיך, אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע - כתובתה מאתים; רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אף חילוק קליות ראה

16) רש"י מסכת כתובות דף טו עמוד ב

אף חילוק קליות - רגילים היו לחלק קליות להתינוקות בנישואי הבתולות

קליות - כשהשבולין לחין מייבשין אותן בתנור והן קליות ומתוקין לעולם

17) ספר טעמי המנהגים

תתקמו טעם שזורקים על החתן בשבת שקודם החתונה כשעולה לתורה אגוזים ושקדים וצמוקים, משום שאגוז בגימטריא חמא ובגימטריא טוב, לרמו שמוחלין לו על כל עוונותיו ומכפרין לו כל חמאתיו. ושקדים הוא פרי הממהר להתבשל ולהוציא פרי, כן יזכה גם כן להוציא פירותיו ולהוליד תולדות. וצמוקים המה ענבים גרועים עם מעט לחלוחית, לרמו לו שלא תוכל אותו אשתו להביאו לידי חמא כמו חוה שסחטה ענבים ונתנה לאדה"ר, אבל ענבים ההמה גרועים המה ואין בהם לחלוחית;

18) שלמי שמחה פרק ק

טעם נוסף בענין זריקת אגוזים, אפשר לומר עפ"י המובא בהלכות גדולות 'ענין "ברכת אשר צג" וכו' בשם המדרש שנמשלו ישראל לאגוז, מה האגוז זאוכל מכוסה עד זמן שבירתו, כך בנות ישראל מסוגרות עד זמן נישואיהן. לפי"ז היינו שמרמזין לחתן בזריקת האגוזים את צניעותה של הכלה. ועוד י"ל

19) ילקוט יוסף שובע שמחות א הערות פרק כ - דינים הקשורים לשבת חתן

ועל פי זה כתב בס' חזון ישעיהו (דיני נישואין סי' ד) להסביר מדוע דווקא הנשים זורקות ולא אנשים, כיון דזה בא לרמז צניעות הכלה. והם המה יכולים להעיד ע"ז שמעשיה היו יפיין וכבודה בת מלך היתה

Does any of this apply to a Bar Mitzvah?

20) שלמי שמחה

ואמר רבינו: שכל הטעמים הללו שייכים רק בחתן וכלה וכן ב'שבת אופרוף' השבת שמזמרים בו לחתן. אך לא מצינו כן בחתן בר מצוה, וכנראה שמנהג זה השתרבב ממנהג זריקת המגדנות על חתן העומד להנשא. ולא היתה רוח רבינו נוחה 'ממנהג' חדש זה⁷⁶.

Reasons to do it for a Bar Mitzvah: Approach #1

21) פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

ואתה המעיין הבן ממני משל זה ואחר כך שים לבך לשמוע דברי בכל הענין הזה. נניח, שנער צעיר הוכנס אצל מחנך ללמדו התורה, וזה טובה גדולה לו בגלל מה שיגיע אליו מן השלמות אלא שהוא מחמת גילו הצעיר וחוסר דעתו לא יבין ערך אותו הטוב, ולא מה שיביא לו מן השלמות. והנה ההכרח מביא את המלמד שהוא מושלם ממנו לזרוזו על הלמוד בדבר החביב עליו מחמת גילו הצעיר, ויאמר לו למד ואתן לך אגוזים או תאנים, או אתן לך חתיכת סוכר, ואז ילמד וישתדל לא לעצם הלמוד לפי שאינו יודע לזה ערך, אלא כדי להשיג אותו האוכל... וכאשר גדל... ויאמר לו מלמדו למד ואקנה לך נעלים נאים או בגד שתארו כן... ואתן לך דינר או שני דינרין, ...ואומרים לו למד כדי שתהיה רב ודיין יכבודך בני אדם ויעמדו מפניך ויקיימו דבריך ויגדל שמך בחיך... וכל זה מגונה, אלא שצריכים לכך מחמת קלות דעת האדם שעושה תכלית הלמוד דבר אחר חוץ מן הלמוד

22 תשובה מאת הרב עוזיאל אליהו

כבוד הרב שלום וברכה,

בעוד שבועיים בעזרת ה' יחגוג בני בר מצווה. אנו משפחה חוזרת בתשובה ולכן אין לנו מנהג אבות. אצלי ביישוב ברוב השמחות נהוג לזרוק סוכריות בבית הכנסת. לא ברור לי מה מקור המנהג ולכן עוד יותר קשה לי להתחבר אליו. גרנו בעבר בחו"ל ויש לי תחושה שהמנהג לקוח מן הגויים. אשמח לקבל הבהרה בהקדם

תשובה

ראשית נחל לכם ברכת מזל טוב ויהי רצון שתזכו לראות ממנו נחת אמן

למה זורקים סוכריות?

הרמב"ם כתב שאחד מדרכי החינוך הוא למשוך את הילד בדברים ובמתנות ובסוכריות בכדי שהוא ילמד. ואם הוא מתוגמל מיד זה נותן לו עידוד ומרץ ללמוד

ואז מגיע שלב של בגרות שאומרים לילד שהוא הגיע למצב בו הוא [לומד ללא סוכריות] אלא לשמה לשם חשיבות הלימוד. ומראים לו שאת הסוכריות אנחנו זורקים. וכל הילדים אוספים והוא כבר לא אוסף כי הוא גדול

Reasons to do it for a Bar Mitzvah: Approach #2

23 זריקת סוכריות בעלייה לתורה של נער בר מצווה מאת ד"ר אהרון ארנד

אוסף כיוון שהוא גדול. [5] לעומתו ר"ל אנגלמן ראה בנוהג זה משל להנהגת הבורא את עולמו: ילדים מתאמצים למצוא את הסוכריות הנזרקות לעברם, והם נהנים בהן יותר מבסוכריות שהם מקבלים ללא עמל מצדם ובטוחים שהכול הודות לעמלם. זאת ועוד: על סוכריות אלה אין הם נדרשים להודות לאיש. הנמשל הוא הנהגת ה' את העולם: הקב"ה יכול להעניק לנו מזון בגלוי, אך הוא החליט להסתתר מאחורי הפרגוד ולהעניק לנו משם את מזוננו בסתר. נדמה לנו שכל פרנסתנו תלויה בהתאמצותנו ובעמלנו, אך למעשה, הבורא הוא המשפיע עלינו מטובו בסתר באופן שלא נבחין שהכול מתנתו. משימתנו בעולם היא ליטול את האחריות על כתפינו, אך גם להתמלא הכרת הטוב כלפי היד שבלעדיה לא היה לנו הכוח להשיג את השפע. [6]

Reasons to do it for a Bar Mitzvah: Approach #3

24 מגן אברהם סימן רכה

שמצוה על האדם לעשות סעודה ביום שנעשו בנו בר מצווה כיום שנכנס לחופה ומשמע דהיינו ביום שנכנס לשנת י"ד וביש"ש פ"ז דב"ק כ' דאם הנער דורש הוי סעודת מצוה אפי' אינו באותו יום

בר מצווה זה כמו חתונה:

"זכורני לפני שנעשיתי בר מצווה שלח אלי דודי הגאון הצדיק רבי משה בצלאל
אלתריה" הי"ד שביום הבר מצווה כמו ביום החתונה אפשר לפעול הרבה דברים,
וכמו שכתוב בזוהר הק' (ח"ב, ק"א) שהקב"ה אומר אז: 'בני אתה, אני היום ילידיתך'.
[אוצר המכתבים להרבי הפני מנחם זצ"ל]

(26) זוהר כרך ב (שמות) פרשת משפטים

כד מטא דוד לתליסר שנין וזכה בהוא יומא דעאל לארביסר כדין כתיב (תהלים ב) יי' אמר אלי בני אתה אני
היום ילדתיך, מ"ט דהא מקדמת דנא לא הוה ליה ברא ולא שראת עליה נשמתא עלאה דהא בשני ערלה הוה
ובגין כך אני היום ילדתיך היום ודאי ילדתיך, אני ולא סטרא אחרא כמה דהוה עד השתא, אני בלחודאי

(27) נטעי גבריאל (בר מצווה פרק ה' סעי' י"ב)

יב. יש נוהגים לקראו חתן הבר מצווה טז).

(28) מכתב של הרה"ג רב אשר ווייס שליט"א

ביקש ממני כתייר לברך את חתן המצוות ולתת לו עצה כלשהי.

זכורני כאשר הגעתי למצוות ובבקריו של יום הבר מצווה מורי ורבי הגה"ק בעל דברי יציב זצ"ל
הניח לי תפילין, וביקש ממני להבטיח לו שלעולם לא אדבר דבר בטל עם התפילין על ראשי ועל
זרועי, ומאז ועד עתה מקפיד אני מאוד בזה. וכך מקיים האדם מש"כ ברמב"ם (פ"ד מהלי תפילין
הלי כ"ה):

"קדושת תפילין קדושתן גדולה היא שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו הוא עניו
וירא שמים ואינו נמשך בשחוק ובשיחה בטילה ואינו מהרהר מחשבות רעות אלא מפנה לבו בדברי
האמת והצדק".

שיזכה להתעלות בתורה ולהתענג בנועם זיוה.

באהבת עולם

אשר וייס

בר מצוה זה כמו חתונה:

"ב"ה ה' בלק ט"ו תמוז תשי"א

בשעה 1 בא אדמו"ר שליט"א (היינו הרבי האמרי אמת זי"ע) להבר מצוה של מאיר בן ר' לייבל היינה, ונח בחדר החיצון ושתה ליקר ואמר לחיים ורחץ שמה והלך להשלחן.

אני עמדתי בצד הכסא של אדמו"ר שליט"א. באמצע האכילה שאל את מאיר אם עשה כבר שהחיינו שהרי לכן נותנים מתנה שלא תהיה שאלה לעשות שהחיינו על התפילין. ועשה שהחיינו.

אח"כ אמר אדמו"ר שליט"א: כתוב: 'בקר וצאן'¹ ואומר רש"י: 'דבר מועט'.

למה זה דבר מועט? רק הרשב"ם אומר שעם כל קרבן שהוא הקריב, הוא גם התפלל. וכתוב שדבר מועט מותר לאכול לפני התפילה, לכן אומר רש"י דבר מועט. הוא פחד שהקרבן לא יפסל.²

קודם ברכת המזון אמר למאיר שהוא יברך. וביקש מאיר שהסבא יברך. ואמר אדמו"ר שליט"א, הרי אסור לי לשתות יין. אמר מאיר: אני אשתה את הכוס. אחרי הסעודה נכנס לחדר החיצון ואמר: הסעודה הזו היתה כמו סעודה של חתונה. בר מצוה זה גם חתונה, הוא נהיה יהודי.

[ענף עץ אבות, זכרונות ממורינו ר' בנימין אלתר ז"ל]